

HELSINKI FESTIVAL

12.8.-4.9.22

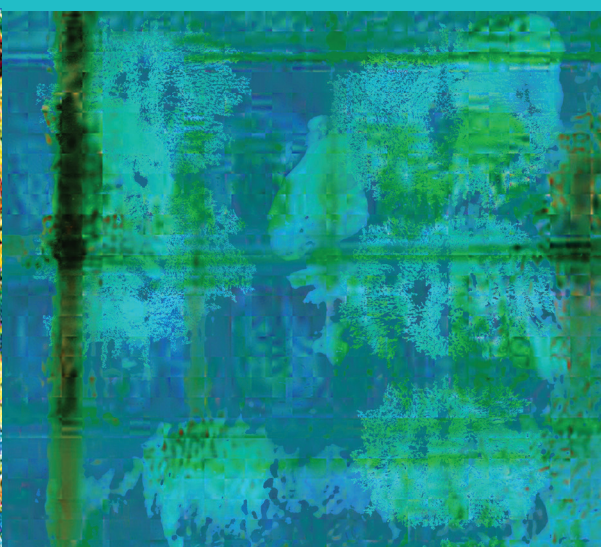
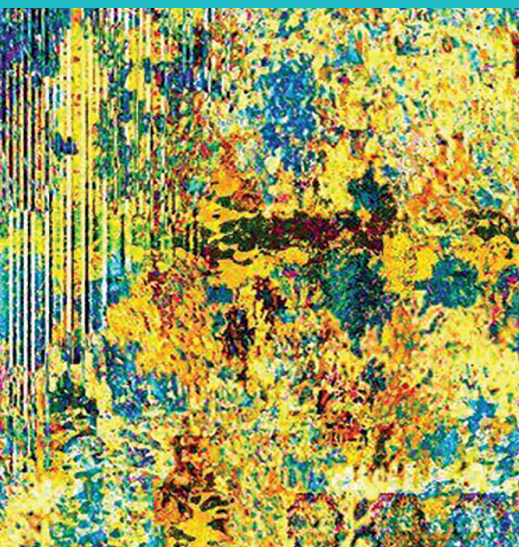

Photo: Markku Pihlaja

RECONNAISSANCE - Kaija Saariahon kuoroteokset

18.8.2022 klo 20
Temppeliaukion kirkko
Lutherinkatu 3, 00100 Helsinki

Photo: Priska Ketterer

RECONNAISSANCE — Kaija Saariahon kuoroteokset

Nuits, adieux – original version for 4 soloists and electronics
Teksti/Text: Jacques Roubaud / Honoré de Balzac

Écho for 8 soloists and electronics
Teksti/Text: Aleksi Barrière

Tag des Jahrs for choir and electronics
Teksti/Text: Friedrich Hölderlin

Väliaika

Nuits, adieux – a cappella version
Teksti/Text: Jacques Roubaud / Honoré de Balzac

Überzeugung for female voices, crotale, violin and cello
Teksti/Text: Friedrich Hölderlin

Horloge, tais-toi! for SA chorus and piano
Teksti/Text: Aleksi Barrière

Reconnaissance for choir, percussion and double bass
Teksti/Text: Aleksi Barrière

saariaho.org
helsinginkamarikuoro.fi
uusintaensemble.fi
schweckendiek.org
aleksibarriere.org

ESIINTYJÄT
Helsingin kamarikuoro
Uusinta Ensemble
Nils Schweckendiek, johtaja

SOLISTIT

Linnéa Sundfaer Casserly ** ja Julia Heéger *, sopraano
Eleriin Müüripeal ** ja David Hackston *, altto
Martti Anttila ** ja Mats Lillhannus *, tenori
Sampo Haapaniemi ** ja Jussi Linnanmäki *, basso
** Nuits, adieux ja Écho; * Écho
Keri Kallio, Emma Suszko, Eira Karlson (Überzeugung)

Anna Kuvaja, piano
Timo Kurkikangas, elektroniikka

HELSINGIN KAMARIKUORO

sopraano
Heta Kokkomäki
Tove Djupsjöbacka
Viena Kangas
Anna-Elina Norjanen
Veera Kuusirati
Helge Körvits

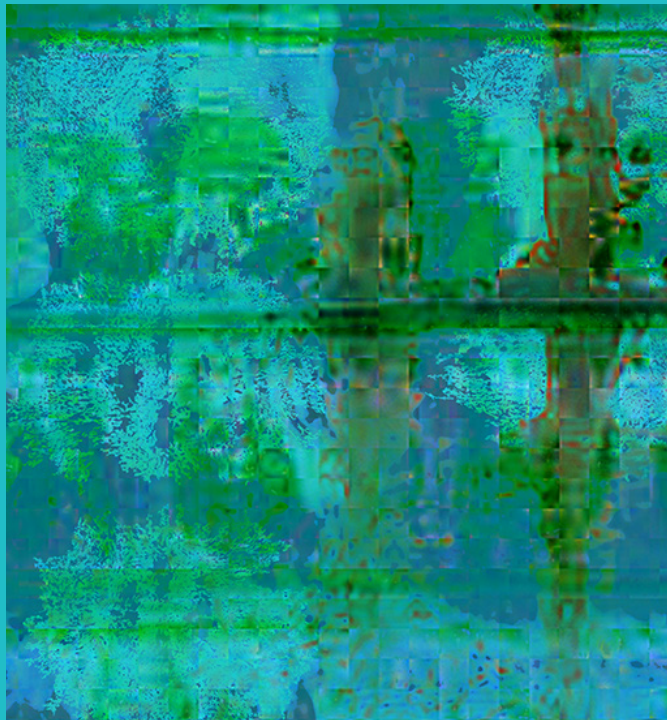
altto
Emma Suszko
Sabrina Ljungberg
Keri Kallio
Jutta Seppinen
Lotte Lehtikainen
Eira Karlson

tenori
Mats Lillhannus
Antero Törhönen
Joel Ward
David Hackston
Aarne Mansikka
Jukka Jokitalo

basso
Juhani Vesikkala
George Parris
Riku Laurikka
Matti Torhamo
Jussi Linnanmäki
Antti Vahtola

UUSINTA ENSEMBLE

I-Han Fu, lyömäsoittimet
Aleksi Kotila, viulu
Joasia Cieślak, sello
Eero Marttila, basso

NUITS, ADIEUX (1991)

Nuits, adieux (Öitä, jäähyväisiä) koostuu laulusta, kuiskauksista, hengityksestä, jäähyväisistä. Kappaleessa on kymmenen osaa, joista viisi nimeltään Nuit (yö), viisi Adieu (hyvästi). Tekstit Yö-jaksoihin tulevat Jacques Roubaud'n teoksesta Échanges de la lumière. Jäähyväiset perustuvat katkelmaan Honoré de Balzacin romaanista Séraphita.

Ääniä vahvistetaan ja prosessoidaan esityksen aikana. Jokainen laulaja käyttää kahta mikrofonia. Yhtä niistä käytetään yleiseen vahvistukseen ja erilaisiin muuttuviin prosessointiohjelmiin. Teoksen tärkein muokkaus tehdään kuitenkin sille materiaalille jonka laulajat laulavat toiseen mikrofonin. Se lähetetään kaikuihin, jonka pituutta säätelevät äänen dynaamiset vaihtelut. Yleisesti ottaen kaiun pituus on säädetty melko pitkäksi, ja kuultava tulos on hitaasti muuttuva tekstuuri, joka muodostaa taustan musiikille, jonka laulajat laulavat ensimmäiseen mikrofonin. Tuo hitaasti muuttuva tausta on kuin muistot, jotka virtaavat mielessämme ja sitten antavat tilaa uusille. Yö- ja jäähyväisjaksot vuorottelevat epäsäännöllisesti. Öitä yhdistää kuvaileva, hiukan dynaamisempi musiikillinen ilme, ja niihin sisältyvät laulajien solistiset jaksot. Jäähyväiset ovat aina rauhallisia, kehtolaulumaisia:
'Hyvästi graniitti, on sinusta tuleva kukka; hyvästi kukka, on sinusta tuleva kyyhkynen; hyvästi kyyhkynen, on sinusta tuleva nainen; hyvästi nainen, on sinusta tuleva tuska; hyvästi mies, on sinusta tuleva usko; hyvästi te joista on tuleva pelkkää rakkautta ja rukousta.'

Tavallaan koko kappale onkin kehtolaulu, ei niinkään nukahtavalle lapselle kuin meidän maailmastamme pois nukkuvalla vanhuksella.

Nuits, adieux on Westdeutscher Rundfunkin tilaama teos. Kantaesityksen antoi Electric Phoenix Kölnissä Rheinische Musikfest -festiivailin yhteydessä toukokuussa 1991.

Teos on omistettu isoäitini muistolle.

Kaija Saariaho

Nuits, adieux (Nights, farewells) is a work about singing, breathing, whispering, night time, farewells. The piece consists of ten passages, five of them entitled Nuit, the five remaining Adieu. Two different text sources are used for these two kinds of passages: excerpts from Jacques Roubaud's book Échanges de la lumière ('nights') and a fragment from Honoré de Balzac's novel Séraphita ('farewells').

The voices are amplified and processed during the performance. Each singer is using two microphones. One of them is used as a general mean of amplification, and is sent then to different, changing processing programs (eg. early reflection, gate reverb, delay). The most dominant processing is, nevertheless, done with the material sung into the second microphone. Here I use a reverberation, in which the reverb time is controlled by the dynamic changes of the voices. In general, this time is set to be relatively long, and the audible result is a continuously changing texture, which forms a background for the more present events sung into the first microphone. That slowly changing background is like memories flowing in our minds, and then giving space for new ones.

The night and farewell periods alternate irregularly. The nights are united by a descriptive, slightly more dynamic music, and they include solo passages from each singer. The farewells are always calm, lullaby-like: 'Farewell, granite, you will become a flower; farewell, flower, you will become a dove; farewell dove, you will be a woman; farewell woman, you will become pain; farewell, man, you will become belief; farewell, you who will be all love and prayer.'

In a way, the whole song is a lullaby, not so much for a sleeping child as for an elderly person sleeping out of our world.

Nuits, adieux was commissioned by the WDR, and the first performance was given by the Electric Phoenix in Cologne the 11th of May 1991.

The piece is dedicated to the memory of my grandmother.

Kaija Saariaho

NUITS, ADIEUX (1991)

Dans l'air
S'arrache
De la terre
Au noir la lumière
Et la crache
Dans l'air
La nuit rêche jusqu'aux bords
Des arbres
Dans la terre

...
Nuit
Tu
Es venue
Les
Lumières
Ont poussé
Sur
Les herbes, les pentes
Vidées
De
Lumière, les
Lumières
Sont
Devenues
Sombres

...
Dans l'herbe
S'attachent
De la terre
Au noir les grains les vagues
De la lumière
Et les crachent
Dans l'herbe la nuit réelle jus-
Qu'au bord
Des arbres
Sous la terre

...
Nuit, c'est cela
Chevelure
De noir révérend la lumière n'est
Que pour le définir
Ainsi
La nuit première précéda le jour

Jacques Roubaud, Échanges de la lumière

Adieu, granit, tu deviendras fleur ;
adieu, fleur, tu deviendras colombe ;
adieu, colombe, tu seras femme ;
adieu femme, tu seras souffrance ;
adieu, homme, tu seras croyance ;
adieu, vous qui serez tout amour et prière.

Honoré de Balzac, Séraphita

Ilmassa
se irtautuu
maasta
pimeyteen valo
ja sylkee
ilmaan
yö karkea
puihin asti
maan päällä

...
Yö
sinä
olet saapunut
ja
valot
ovat
tulleet
ruohoon, rinteille,
jotka ovat
jätetty ilman
valoa,
valot
ovat
tulleet
tummiksi

...
ruohossa
kiintyvät
maahan
pimeydessä
jyvät
ja valoallot,
sylkevät
ruohoon, yö syvä
ylös
puihin asti
maan alla

...
Yö, tätä se on:
tukka
tumma ja kunnianarvoisa, valo
vain
määrittelee sen,
näin ollen
ensimmäinen yö tuli ennen päivää

Jacques Roubaud, Échanges de la lumière

Hyvästi graniitti, on sinusta tuleva kukka;
hyvästi kukka, on sinusta tuleva kyyhkynen;
hyvästi kyyhkynen, on sinusta tuleva nainen;
hyvästi nainen, on sinusta tuleva tuska;
hyvästi mies, on sinusta tuleva usko;
hyvästi te joista on tuleva pelkkää rakkautta ja
rukousta.

Honoré de Balzac, Séraphita
(suom. Tove Djupsjöbacka)

NUITS, ADIEUX (1991)

In the air
light
wrenches itself free from the earth
into darkness
and spits it
into the air
Night harsh in the ground
up to the edge
of the trees
Night
you
have come
the
lights
have thrust
onto
the grasses, the slopes
drained
of
lights, the
lights
have
become
dark

...
In the grass
the grain the waves
of light
cling to the earth in the dark
and spit them out
onto the grass
Real night
up to the edge
of the trees
beneath the ground
...
Night is just that
black
holy head of hair light is only there
to define it
thus did the first night
give way to day

Jacques Roubaud, Échanges de la lumière

Farewell, granite, you will become a flower;
farewell, flower, you will become a dove;
farewell dove, you will be a woman;
farewell woman, you will become pain; f
arewell, man, you will become belief;
farewell, you who will be all love and prayer.

Honoré de Balzac, Séraphita
(translation © BBC)

ÉCHO ! (2008)

Keskustellessamme Olivier Messiaenille omistetun konsertin ohjelmasta Rachid Safirin kanssa - joka johti kantaesityksessä Ensemble Soliste 21 kuoroo - hän näytti minulle muutamia vokaalikappaleita joita Messiaen erityisesti oli arvostanut.

Mieleeni jäi Claude Le Jeunen kaikulaulu kahdelle kuorolle "Quae celebrat thermas (Echo decem vocum)", kokoelmasta Livre de Mélanges (1585). Tämä rakenteeltaan yksinkertainen laulu käsittelee Ekhon myyttiä koskettavasti, ja sen hienovaraiset kielileikit kaiun ilmiöllä luovat tekstiin rikkaita variaatioita.

Tuosta motetista tuli oman kappaleeni lähtökohta; pyysin Aleksis Barrièreä lukemaan sen ja sitten kirjoittamaan oman tulkintansa Ekhon ja Narkissoksen myytistä. Tuloksena oli runollinen, kolmeen osaan jakautuva libretto.

Kaiun idea laajenee luontevasti elektroniikan avulla. Tässä teoksessa on käytetty sekä äänitettyä että jälkikäsiteltyä puhe- ja lauluäänä. Kahdeksan laulajan luomaa musiikillista tekstuuria laajentavat kaiut, viiveet ja resonoivat filtrit.

Tämän kappaleen säveltäminen antoi minulle myös sopivan tilaisuuden palata Olivier Messiaenin tuotantoon ja palauttaa mieleen niitä vaikutelmia joita siitä sain nuorena opiskelijana. Omilla sävellysratkaisuillani ei ole juuri tekemistä hänen metodiensa kanssa, mutta on ollut hienoa palauttaa mieleen kuinka paljon hänen musiikkiaan olen ihailut ja ihailen edelleen.

Kaija Saariaho

During the preparative discussions concerning a tribute to Olivier Messiaen, Rachid Safir - who premiered the pièce with his Ensemble Soliste 21 - made me discover some vocal pieces that he particularly enjoys.

I was touched by a double choir motet by Claude Le Jeune, found in his Livre de Mélanges: Quae Celebrat thermas (Echo Decem vocum). This piece deals with the Echo myth, and discrete but skillful language games around the echo phenomenon stayed in my mind.

This motet became the starting point of my piece, and I asked Aleksis Barrière, the librettist for the piece, to write me a text about his interpretation of the myth of Echo and Narcissus. The result is a poetic text, divided into three parts.

The idea of echo was extended naturally with electronics. Recorded voices which are processed and reverbed, delays and resonant filters, prolong the musical textures created by the eight singers.

The composition of this piece also provided me the opportunity to rethink the work of Olivier Messiaen, and remembering my impressions when I analyzed it as a student. I do not think that my own composition methods have much to do with his, but I was able to relive the feelings of deep admiration I have for him and his music.

Kaija Saariaho

ÉCHO !

I		
Écoutez l'herbe pleurer sa rosée et le soleil en rire : printemps		
Courons les rues de la ville courons la ville entière		
	<i>Soleil rire printemps temps</i>	
Courons jusqu'au parc verdoyant et rions, dansons		
	<i>Ville entière erre</i>	
Dansons et arrachons les premières fleurs		
	<i>Verdoyant rions dansons sons</i>	
Jouons près de la fontaine où l'arbre contemple son ombrage		
	<i>Arrachons fleurs leurres</i>	
Fontaine tes reflets bien que précaires flattent nos beautés		
	<i>Arbre contemple ombrage rage</i>	
Semblable à ta voix toujours faiblissante Écho qui répète nos phrases		
	<i>Précaires beautés ôtées</i>	
Écho ! suivre cet enfant orgueilleux est inutile		
	<i>Faiblissante Écho répète phrases</i>	
Écho ! jamais Narcisse ne pourra t'aimer		
	<i>Inutile il pourra aimer</i>	

II		
Cette fontaine solitaire		
	Halte, qui est là, derrière moi ?	
		<i>... Moi !</i>
à l'ombre des feuillages		
	Qui donc ? Venez !	
		<i>... Venez !</i>
Personne ne vient ici		
	Rejoignons-nous !	
		<i>... Joignons-nous !</i>
Cette eau sombre fait peur		
	Ah ! Arrière, esprit miroitant !	
		<i>... Attends !</i>
Être seul		
	Femmes, je connais vos stratagèmes...	
		<i>... J'aime !</i>
à l'abri des regards et des bruits de la ville		
	Plutôt mourir que d'être à toi !	
		<i>... Être à toi !</i>

III		
Cruel, cruel Narcisse ! Que notre destin soit le tien : Puisse-tu aimer sans être aimé, Cruel, cruel Narcisse !		
	<i>Cruel, cruel Narcisse</i>	
	Quel être délicieux !	
		<i>Être déli... cieux</i>
	Par pitié, aime-moi !	
		<i>Aime-moi !</i>
Écho ! laisse-le, Écho ! il est fou ! fou de lui-même !		
	Sors, sors de ce bassin froid	
		<i>Froid</i>
	Sors de l'eau !	
Écho !		<i>Eau</i>
	Pourquoi, créature trouble et lumineuse, ne veux-tu pas que l'on s'aime ?	
		<i>S'aime</i>
Fou ! Écho !		
	Beau visage qui flotte à fleur d'eau, Je ne peux plus détacher mes yeux des tiens Qui me fixent comme une promesse Mais qui demeurent brouillés dans le lointain. Reflet, fige-toi dans l'éternité que je rejoins, Je meurs pur auprès de cette eau pure Que tu ne veux pas quitter pour moi ; Je ne la quitterai donc pas non plus, jamais	
		<i>Plus jamais</i>
Écho ! Où es-tu ? Tu ne nous réponds plus ? Écho ! Écho !		
<i>Aleksi Barrière, 2007</i>		

EKHO!

I

Kuunnelkaa, miten ruohikko itkee kasteensa ja aurinko siitä nauraa: kevät
Kierrelkäämme kaupungin katuja kierrelkäämme koko kaupunkia

Aurinko naura kevät

Mennään vihannoivaan puistoon ja nauretaan, tanssitaan

Koko kaupunkia

Tanssitaan ja kiskotaan irti ensimmäiset kukat

Vihan puiston taa

Leikitään suihkulähteellä josta puu katselee omaa katvettaan

Kiskotaan kuka-t-ukat

Lähde heijastuksesi imartelevat hentoinkin kauneuttamme

Puu katve vettään

Niin kuin aina heikentyvä äänesi Ekho joka meidän lauseitamme toistaa

Hento kauneus me

Ekho! Tuota ylimielistä poikaa seuraat turhaan

Heikentyvä Ekho toistaa

Ekho! Ikinä ei Narkissos sinua voi rakastaa

Turhaan voi rakastaa

II

Tämä yksinäinen lähde

Seis, ketkä liikkuvat takanani äänettöminä?

... Minä!

lehtien varjossa

No kuka olet? Tule tänne!

... Tänne!

Kukaan ei tule tänne

Oletko täällä kenties uusi?

... S-uusi!

Tämä tumma vesi pelottaa

Älä koske! Olet vain heijastus, niin kuin tämä lähde!

... Älä... lähde!

Olla yksin

Nainen on kaikkia petoja alempi...

... Lempi!

turvassa kaupungin katseilta ja hälinältä

Mieluummin kuolla kuin olla sinun!

... Olla sinun!

III

Armoton, armoton Narkissos!
Olkoon kohtalomme yhteinen:
Rakasta olematta rakastunut,
Armoton, armoton Narkissos!

Armoton, armoton Narkissos

Ihastuttava mies!

Ihastuttava... mi...es

Taivaan tähden, rakasta minua!

Rakasta minua!

Ekho! anna hänen olla, Ekho!
hän on hullu! hulluna itseensä!

Tule ulos kylmästä lähteestä!

Kylmä

Ulos vedestä!

U-

Ekho !

Mikset, samea ja kirkas olento, mikset tahdo rakkautta?

Rakkautta

Hullu! Ekho!

Kaunis naama joka veden pinnalla kukkana kellut,
En enää osaa irrottaa katsettani katseestasi
Joka tuijottaa minua täynnä lupauksia
Mutta jää sumeaksi jossain kaukaisuudessa
Heijastus, jähmety ikuisuuteen jonne lankean
Sammun puhtaana puhtaan veden viereen
Jota et halua minun tähden jättää;
En minäkään sitä jätä ikinä

Ikinä

Ekho! Missä sinä olet?
Etkö enää vastaa?
Ekho!
Ekho!

Libretto: Aleksi Barrière, 2007
(suom. Aleksi Barrière)

ECHO!

I

Listen to the grass cry its dew and the sun laugh about it: spring

Let us run in the city streets, let us run all over the city

Sun laugh spring time

Let us run to the lush park and let's laugh, let us dance

Entire city wanders

Let us dance and pick the first flowers

Lush let us laugh let us dance sounds

Let us play near the fountain where the tree contemplates its shade

Let us pick flowers illusions

Fountain, your reflections may be fleeting but they flatter our beauties

Tree contemplates shade rages

Like your voice always growing faint Echo which repeats our phrases

Fleeting beauties removed

Echo! Following this proud child is pointless

Growing faint Echo repeats phrases

Echo! Never will Narcissus be able to love you

Pointless he will be able to love

II

This solitary fountain

Stop, who is there, behind me?

... Me!

in the foliage's shadows

Who? Come!

... Come!

Nobody comes here

Let us gather together!

... gather together!

This dark water scares me

Ah! Away, shimmering spirit!

... Wait!

To be alone

Women, I know your schemes...

... I love!

Protected from the glances and the noises of the city

I'd rather die than be yours!

... be yours!

III

Cruel, cruel Narcissus!

May our fate be yours:

May you be able to love without being loved,

Cruel, cruel Narcissus!

Cruel, cruel Narcissus

What a delicious being!

Deli... cious being

I am begging you, love me!

Echo! Leave him alone, Echo!

He is crazy! Crazy about himself!

Love me!

Get out, get out of this cold fountain

Cold

Get out of the water!

Echo!

Water

Why, flimsy and luminous creature, don't you want us to love each other?

You're crazy! Echo!

Love each other

Beautiful face floating on the surface of the water,

I cannot take my eyes off of yours anymore

They stare at me like a promise

But they remain lost in a far off place.

Reflection, stay still in the eternity I am entering,

I am dying pure by this pure water

That you do not want to leave for me;

Therefore shall I neither leave it ever more

Nevermore

Echo! Where are you?

You do not answer us anymore?

Echo!

Echo!

Libretto: Aleksí Barrière, 2007

(translation Aleksí Barrière)

TAG DES JAHR'S (2001)

Olen tuntenut Hölderlinin myöhäiset runot jo jonkin aikaa ja käyttänytkin muutamaa musiikissani (Die Aussicht, Überzeugung).

Idea Tag des Jahrsista kuorolle syntyi muutama vuosi sitten, kun äitini sai aivoverenvuodon ja hänen kanssaan kommunikointi sai uuden logiikan (tai pikemminkin sen puutteen), koska hänellä ei enää ollut ajan- ja paikantajua. En tiedä mitä Hölderlinille tapahtui, sillä hän päiväsi myöhäiset runonsa eri päivämääriin, vuosikymmenille, jopa vuosisadoille ja allekirjoitti ne Scardanellin nimellä.

Sain kuitenkin uuden näkemyksen hänen runoihinsa visioina elämästä silmänräpäyksen kestävinä tuokioina, jotka sitten katoavat tai muuttuvat uusiksi, intensiivisiksi hetkiksi. Mieleemme on täynnä sellaisia selkeitä, aistillisia tuokioita, ja itse asiassa ne muodostavat oman kokemuksemme elämästä.

Teksti kutsui arkaista kuoronkäsittelyä. Halusin myös laajentaa äänimaailmaa näissä runoissa hyvin läsnä olevan luonnon suuntaan. Elektronisen osuuden materiaali koostuu siis tallennettujen ihmisäänten lisäksi myös linnuista, tuulesta ja muista luonnonäänistä.

Elektroninen osa toteutettiin kesällä 2001 Civitella Ranieri -studioissa Italiassa Jean-Baptiste Barrière'n kanssa.

Tag des Jahrs on omistettu äidilleni.

Kaija Saariaho

I have been familiar with the late poems of Hölderlin for some time now, and have used some of them for several little pieces (Die Aussicht, Überzeugung).

The idea for Tag des Jahrs for choir came to me a few years ago when someone very dear to me suffered a cerebral haemorrhage and communication with her acquired a new logic (or rather lack of it), because she no longer had any sense of time and place. I do not know what happened to Hölderlin, for he signed his poems under different dates, decades, even centuries from the time in which he lived and under the name of Scardanelli.

I nevertheless acquired a new insight into his poems as visions of lived moments that pass in the twinkling of an eye and then vanish or transform into new, intensive moments. Our minds are full of such clear, sensuous moments, and they in fact make up our own experience of the life we live.

The text begged to be given an archaic choral treatment. I also wanted to expand the sound world in the direction of the nature that is so present in these poems. Hence the material consists not only of recorded human voices but also of birds, the wind and other nature sounds. The electronic part was realized in the summer 2001 at the Civitella Ranieri studio, Italy, with Jean-Baptiste Barrière.

Tag des Jahrs is dedicated to my mother.

Kaija Saariaho

TAG DES JAHR'S (2001)

Der Frühling

Wenn neu das Licht der Erde sich gezeigt,
Von Frühlingsregen glänzt das grüne Thal und munter
Der Blüten Weiß am hellen Strom hinunter,
Nachdem ein heit'rer Tag zu Menschen sich geneiget.

Die Sichtbarkeit gewinnt von hellen Unterschieden,
Der Frühlingshimmel weilt mit seinem Frieden,
Daß ungestört der Mensch des Jahres Reiz betrachtet,
Und auf Vollkommenheit des Lebens achtet.

Mit Unterthänigkeit,
Scardanelli
d. 15. Merz 1842

Der Sommer

Die Tage gehn vorbei mit sanfter Lüfte Rauschen,
Wenn mit der Wolke sie der Felder Pracht vertauschen,
Des Tages Ende trifft der Berge Dämmerungen,
Dort, wo des Stromes Wellen sich hinabgeschlungen.

Der Wälder Schatten sieht umhergebreitet,
Wo auch der Bach entfernt hinuntergleitet,
Und sichtbar ist der Ferne Bild in Stunden,
Wenn sich der Mensch zu diesem Sinn gefunden.

Scardanelli
d. 24. Mai 1758

Der Herbst

Das Glänzen der Natur ist höheres Erscheinen,
Wo sich der Tag mit vielen Freuden endet,
Es ist das Jahr, das sich mit Pracht vollendet,
Wo Früchte sich mit frohem Glanz vereinen.

Das Erdenrund ist so geschmückt, und selten lärmet
Der Schall durchs offne Feld, die Sonne wärmet
Den Tag des Herbstes mild, die Felder stehen
Als eine Aussicht weit, die Lüfte wehen

Die Zweig und Äste durch mit frohem Rauschen,
Wenn schon mit Leere sich die Felder dann vertauschen,
Der ganze Sinn des hellen Bildes lebet
Als wie ein Bild, das goldne Pracht umschwebet.

d. 15ten Nov. 1759

Der Winter

Wenn sich der Tag des Jahrs hinabgeneiget
Und rings das Feld mit den Gebirgen schweiget,
So glänzt das Blau des Himmels an den Tagen,
Die wie Gestirn in heit'rer Höhe ragen.

Der Wechsel und die Pracht ist minder umgebreitet,
Dort, wo ein Strom hinab mit Eile gleitet,
Der Ruhe Geist ist aber in den Stunden
Der prächtigen Natur mit Tiefigkeit verbunden.

Mit Unterthänigkeit,
Scardanelli
d. 24. Januar 1743

Gedichte von Friedrich Hölderlin

TAG DES JAHRS (2001)

Kevät

Kun päivä jälleen luo maailmalle valoaan
Välkky vihreä laakso kevätsateesta
Ja pirteänä kukkien valkeus rientää kirkasta koskea alaspäin,
Illoinen päivä kumartuu ihmisten puoleen.

Kirkkaat erilaisuudet tuovat näkyvyyttä,
Kevätaivas viipyy rauhassaan,
Että ihminen tutkisi vuoden lumousta,
Ja ottaisi vaarin elämän täydellisyydestä.

Nöyryydellä,
Scardanelli
15. päivänä maaliskuuta 1842

Kesä

Päivät kuluvat lempeiden tuulten kohistessa,
Pilvien vaihtuessa peltojen loistoon,
Laakosin pohjukka kohtaa vuorten hämäryyden,
Siellä, missä kosken aallot ovat mutkitelleet alas.

Metsien varjo näkee itsensä ympärillään,
Myös missä kaukainen puro soljuu alas,
Ja näkyvä on kaukaisuuden kuva hetkellä,
Jolloin ihminen on löytänyt tämän merkityksen.

Scardanelli
24. päivänä toukokuuta 1758

Syksy

Luonnon loisto korkeampaa on ilmestystä,
Päivän päättyessä moniin riemuihin,
Itse vuosi tässä täydellistyy upeudessaan,
Ja hedelmät yhdistyvät iloiseen loistoon.

Maapallomme niin koreaksipantu,
Ja harvoin kuuluu raiku yli pellon aukean,
Aurinko lämmittää syksyn päivän lempeästi,
Pellot ovat avoimina katseille, tuulet henkäilevät

läpi oksien ja latvojen iloisesti kohisten
Kun pellot jo vaihtuvat tyhjyyteen,
Kirkkaan kuvan koko mieli elää
Kuin kuva, jonka ympärillä leijuu kultainen loisto.

Scardanelli
15. päivänä marraskuuta 1759

Talvi

Kun päivä vuoden on päättymässä
Ja ympärillä pelto ja vuoret vaikenevat,
Niin välkky taivaan sini niinä päivinä,
Jotka kohoavat iloisina korkeuksiin kuin tähtitaivas.

Vaihtelua ja komeutta vähemmän on siellä,
Missä koski kiireisenä rientää vuorta alas,
Mutta rauhan henki on niinä hetkinä
Syvästi yhdistynyt luonnon loistoon.

Nöyryydellä,
Scardanelli
24. tammikuuta 1743

Runot: Friedrich Hölderlin (suom. Merja Tolonen)

Spring

When the light has revealed itself to earth anew,
The green vale sparkles with spring-time rain and cheerily
So does the white of the blossom down at the clear river's side
After a bright day has vouchsafed itself to man.

The eyes' perception is enhanced by clear contrasts,
The spring skies linger peaceably there
So that man, untroubled, may contemplate the year's delights
And reflect on life's perfection.

In all humility
Scardanelli
15 March 1842

Summer

The days go by with a rush of gentle breezes
That, with clouds, vary the rich array of the fields,
The valley's end touches the mountains' twilights
There, where the river's billows wound their downward course.

The forest shadows are spread around
Where the stream glides too in the distance,
And the image of the distant may be apparent at such times
As men find their way to its meaning.

Scardanelli
24 May 1758

Autumn

The radiance of nature is a sign of higher things
Where the day draws to a close with many joys,
It is the season that ends in splendour,
Where fruits come together in a happy glow.

The globe is so richly bejewelled, and rarely
Do sounds resonate across the open fields, the sun
Takes off the chill from the autumn day, the fields
Stand in distant prospect, the breezes stir

The twigs and branches with a joyful rustle
Even as the fields exchange their bounty for emptiness,
The whole meaning of this bright image lives
As if a picture around which golden splendours hover.

15 November 1759

Winter

When the year's day draws to a close
And the fields are silent as the hills,
Then the blueness of the skies on those days shines forth
Like stars in the clear heavens up on high.

The change and splendour are less pronounced
There, where a river's flow hurries by,
The spirit of peace, however, lies in those hours
Where nature's splendour to profundity is wed.

In all humility
Scardanelli
24 January 1743

Poems by Friedrich Hölderlin (translation Jaakko Mäntyjärvi)

TAG DES JAHRS (2001)

ÜBERZEUGUNG (2001)

Überzeugung (Vakaumus, 2001) on sävelletty viululle, sellolle ja kolmelle naislaulajalle Salzburgin musiikkijuhlien henkilökunnan pyynnöstä Gerard Mortierin läksiäisjuhlaan.

Überzeugung (Conviction, 2001) is composed for violin, cello and three female singers at the request of the staff of the Salzburg Music Festival to honor Gerard Mortier's departure.

Überzeugung

Als wie der Tag die Menschen hell umscheinet,
Und mit dem Lichte, das den Höhn entspringet,
Die dämmernden Erscheinungen vereinet,
Ist Wissen, welches tief der Geistigkeit gelinget.

Friedrich Hölderlin

Vakaumus

Kuten päivä loistaa kirkkaasti ihmiskunnalle
ja korkeudesta tuleva valo
kokoaa yhteen valkenevia näkymiä,
on tieto saavutettu syvällä mielessä.

Friedrich Hölderlin
(suom. Kaija Saariaho)

Conviction

Just as the day brightly shines on mankind
And with a light coming from on high
Brings together dawning apparitions,
Is knowledge, accomplished deep within the mind.

Friedrich Hölderlin
(translation Leif Hasselgren)

HORLOGE, TAIS-TOI ! (2005)

Tämän teoksen synty on perhejuttu: kuultuani usein Didier Seutinin lapsikuoron hienoja konsertteja Pariisin Conservatoire du Centressä, joissa myös tyttäreni Aliisa lauloi, lupasin vihdoinkin kirjoittaa heille teoksen vuoden 2006 kevätkonserttiin.

Pyysin tuolloin 15-vuotiasta poikaani Aleksia luonnostelemaan lapsikuorolle sopivaa aineistoa ajatuksella, että librettoon sisällytettäisiin onomatopoeettisia aiheita. Pian Aleksi antoi minulle tekstin, joka on yhtä aikaa hauska ja erittäin vakava, ja kellon tikitykseen liittyvien sanapeliä takia hyvin hankala kääntää muille kielille.

Sävelsin teoksen alkuperäisen version kuorolle ja pianolle vuonna 2005. Myöhemmin toteutettiin versio kuorolle ja pienelle orkesterille, ja se sai kantaesityksensä Théâtre du Châtelet'ssa Pariisissa vuonna 2007.

Horloge, tais-toi ! on omistettu Didier Seutinille.

Kaija Saariaho

The birth of this piece is a family story: after having often heard the concerts of the Polyphonic Choir of Didier Seutin in the Conservatoire du Centre in Paris, in which my daughter Aliisa also sung as a child, I promised to write them a piece for the Spring concert of 2006.

For the text, I asked my son Aleks, 15 years old at the time, to write me something suitable for a children's choir, with the idea of including some onomatopoeia in the libretto. Soon, Aleks gave me the text, funny and very serious at the same time, and quite impossible to translate because of the word games connected to the ticking of the clock.

I composed the original version of the piece for choir and piano, in 2005. Later, a version for choir and a small orchestra was realized, and premiered at the Théâtre du Châtelet, Paris, in 2007.

Horloge, tais-toi ! is dedicated to Didier Seutin.

Kaija Saariaho

Paisible, dos au mur, se tient l'horloge...	Tic... tac... tic... tac !
Je déteste son bruit, il me tourmente...	Tic... tac... tic... tac !
Il me rappelle que le temps s'écoule...	Tic... tac... tic... tac !
Et que, pauvre de moi, quoi que je fasse...	Tic, tac, tic, tac !
Il faudra bien, un jour, que je trépasse...	Tic, tac, tic, tac !
Ah ! ce tic-tac incessant m'insupporte !	Tac, tic, tac, tic !
Oh, bon Dieu, silence, Horloge, tais-toi !	Tic et tac et tac et tic !
Ne m'entends-tu pas, Horloge ? Tais-toi !	Toc, toc, tac et toc, tic, tac, toc !
Shhh ! Shhhhhh !	Tac et toc, tac, toc !
Shhh ! Shhh ! Shhh !	Ta tac-tic...
Shhh ! Shhh ! Shhhhhh !	... C'est du toc !
Taisez-vous, Aiguilles ! Tais-toi, Horloge !	T'es qui toi ? T'as ton ticket ?
Sh ! Taisez-vous, taisez-vous ! Sh ! Shhh !	Qui t'as piqué ? T'es tout toqué ! Tac, tic, tic et tac, tac et tic, tac !
Sh ! Sh ! Silence ! Je veux le silence !	Tac et toc, tic et tac et tac et tic !
Sh ! Sh ! Je déteste son bruit, il me tourmente... Il me rappelle que le temps s'écoule... Sh ! Sh ! Ne m'entends-tu pas, Horloge ? Tais-toi ! Taisez-vous, Aiguilles ! Tais-toi, Horloge ! Taisez-vous, taisez-vous, taisez-vous ! Shhhhhh !	Tac, tic, tac et tic ! Toc, toc, tic et tac ! Qui t'as piqué ? T'as ton ticket ? Tac, tac ! T'es qui toi ? Tac et tic et... Ta tac-tique, c'est du toc ! Toc et tic et tac toc ! Toc et tac et toc et tic, tac, toc, tac, toc, tac et tic ? Tac et toc, tic et toc, tac et tic, tac, toc ! Toc, toc, tac et tic ? Tac et toc et tac, toc !
Horloge ! Tais-toi, Horloge ! Tais-toi !	Tic... tac... tic... tac !

Aleksi Barrière, 2005

Rauhallisesti seinää vasten seisoo kello...	Tik... tak... tik... tak!
Vihaan sen ääntä, se kiusaa minua...	Tik... tak... tik... tak!
Se muistuttaa minua, että aika kulkee...	Tik... tak... tik... tak!
Ja että minunkin raukan, mitä tahansa teenkin...	Tik, tak, tik, tak!
On jonain päivänä hävittävä...	Tik, tak, tik, tak!
Ah! Tämä lakkaamaton tikittely ärsyttää!	Tak, tik, tak, tik!
Voi luoja, hiljaisuus, kello, ole hiljaa!	Tik ja tak ja tak ja tik!
Etkö kuule minua, kello? Vaikene!	Kop, kop, tak-tok, tic-tac-toe!
Shhh! Shhhhh!	Taka-tiki, takki, tikki!
Shhh! Shhh! Shhh!	Sun tak-tiikkas...
Shhh! Shhh! Shhhhhh!	... on taukki!
Olkaa hiljaa, Viisarit! Ole hiljaa, Kello!	Kop kop kaveri, onko sulla tiketti?
Sh! Hiljaa, hiljaa! Sh! Shhh!	Kuka sua tikkasi? Toki tosi tokkura! Tak, tik, tikki-takki, takki-tikki, tak!
Sh! Sh! Hiljaisuus! Haluan hiljaisuuden!	Tak ja tok, tik ja tak ja tak ja tik
Sh! Sh! Vihaan sen melua, se kiusaa minua... Se muistuttaa minua siitä kuinka aika kuluu... Sh! Sh! Etkö kuule minua, Kello? Vaikene! Olkaa hiljaa, viisarit! Ole hiljaa, Kello! Hiljaa, hiljaa, hiljaa! Shhhhhh!	Tak, tik, taki tiki! Kuka sua tikkasi, onko sulla tiketti? Tackar tackar! Kop kop kaveri! Taka-tiki... sun tak-tiikkas on taukki! Taka-tiki, takki, tikki! Kop kop tak-tok, tik ja tak ja tikki-takka? Tusen tik, tusen tak, tik ja tak ja tak ja tik! Kop kop ta-tak-tik? Tak-tok, tic-tac-toe!
Kello! Ole hiljaa, kello! Ole hiljaa!	Tik... tak... tik... tak !

Libretto: Aleksi Barrière, 2005
(suom. Aleksi Barrière)

Calm, back to the wall, stands the clock...

I hate its noise, it torments me...

It reminds me that time is passing...

And that, poor me, no matter what I do...

I must, one day, pass away...

Ah! This incessant tick tock is unbearable!

Oh God, silence, clock be quiet!

Don't you hear me, clock? Be quiet!

Shhh! Shhhhhh!

Shhh! Shhh! Shhh!

Shhh! Shhh! Shhhhhh!

Stop, hands! Be quiet clock!

Sh! Be quiet! Be quiet! Sh! Shhh!

Sh! Sh! Silence I want silence!

Sh! Sh! I hate that noise, it torments me... It reminds me that time is passing... Sh! Sh! Don't you hear me, Clock? Be quiet! Stop, hands! Be quiet, clock! Be quiet! Be quiet! Be quiet! Shhhhhh!

Clock! Be quiet, clock!

Libretto: Aleksis Barrière, 2005
(translation by Aleksis Barrière)

Tick... tack... tick... tack!

Tick... tack... tick... tack!

Tick... tack... tick... tack!

Tick, tack tick, tack!

Tick, tack tick, tack!

Tack- tick, tack-tick!

Tick and tack and tack and tick!

Tock, tock, tack and tock, tick, tack, tock!

Your tack-tick...

... is no knock-back...

Sidekick what's your nick? Gotta ticket?

Are you sick? You got off-track! Tack, tick, tick and tack, tack and tick, tack!

Tac and tock, tick and tack and tack and tick

Tac-tic, tack and tick! Tock, tock, tick and tack! Got off-track, gotta ticket? Tack tack! What's your nick? Tack and tick and... your tack-tick is no knock-back! Tock and tick and tack tock! Tock and tack and tock and tick, tack, tock, tack, tock, tack and tick? Tack and tock, tick and tock, tack and tick tack, tock! Tock, tock, tack and tick? Tack and tock and tack, tock!

Tick...tack...tick...tack !

RECONNAISSANCE

Sanalla "reconnaissance" on englanniksi ja ranskaksi erilaiset ja ristiriitaiset merkitykset. Englanniksi se yhdistyy sotilaallisiin tiedustelu-retkiin, sankarilliseen tuntemattomien alueiden tutkimiseen, kun taas ranskaksi se tarkoittaa jo tuntemiemme asioiden uudelleen löytämistä, kenties oman peilikuvamme hämmentynyttä tunnistamista. Kun nykyään katselemme korkealaatuisia kuvia Mars-planeetan kuivasta erämaasta, jossa on ehkä joskus ollut elämää, niin ehkä ne herättävät meissä samankaltaista metafyyisistä pohdiskelua kuin ranskalais-flaamilaisen koulukunnan madrigaalien maailmanlo-pun näyt 1400-luvun kuulijoissa. Tämä rinnastus synnytti ajatuksen "tieteismadrigaalista". Kuoromusiikissa yhdistyvät yksilöiden äänet ja yhteinen kokemus; siinä ei ole selkeää, kuka on "minä" ja ketkä ovat "me". Meidän aikanamme tämä ero on sikäli hajonnut, että olemme joutu-neet ensimmäistä kertaa pohtimaan sitä, mikä meitä ihmisiä yhdistää lajina ja mikä meidän yhteinen tulevaisuutemme on, tai onko sitä. Kaija Saariaho käyttää kuoromusiikin keinoja luovasti ja ilmaisuvoimaisesti, tutkien sekä ihmistä että ihmisiä, yksilöinä ja yhdessä äänessä, erillisinä persoonallisuuksina ja vastakkain aseteltuina ryhminä. Kaijan futurismi ei turvaudu ennustet-tavasti elektroniikkaan – vaikka elektroniikka on-kin eräs hänen suosikki-instrumenttejaan – vaan materiaalina tässä ovat yksinomaan ihmisääni, kontrabasso ja lyömäsoittimet: metalli ihoa vasten. Teoksen äänimaailma herättää henkiin Kaijalle tyypillisen tähtikirkkaan yön, mutta sen läpäisee väkivaltainen tarmo, jonka voimin ihm-i-nen on edennyt kanjonin pohjalta kohti tähtiä. Näin murtuvat kuvitelmat suuruudesta, joiden kautta olemme korskeasti itsemme määritelleet: olemme siirtolaislaji, joka uskoo itseään kasva-van imperiumin ruhtinaaksi.

Aleksis Barrière
käännös Jaakko Mäntyjärvi

The word 'reconnaissance' contains two contradic-tory ideas: the English meaning of heroic military exploration of the unknown, immediately refuted by the French meaning which is the re-discovery of what we already knew, perhaps our own eerie mirror image. The high-definition pictures we now have of planet Mars's arid landscapes, once covered with rivers and oceans that maybe were home to life, bring to mind the same contradic-tory impression, which must also have been the same kind of metaphysical contemplation the 15th century audience experienced when listening to the apocalyptic imagery of the Franco-Flem-ish School's madrigals. This comparison is what triggered the idea of a 'science-fiction madrigal', associating two genres that share a deep existen-tial affinity. Indeed, choral music also articulates individual voices and collective fate, blurs the lines of who is saying 'me' and who is saying 'we'. These categories are shattered in our age, when for the first time we are drawn to reflect, beyond our mapped identities, on what unites us as a species, possibly endowed with a shared future, or perhaps with no future at all. Through creative solutions that question musically what a chorus can be, Kaija Saariaho's score treats humankind itself as a character, expressing itself both in unison and in fragmented voices, in opposing groups and in iso-lated individuals. Kaija's very own brand of futurism doesn't resort to the expected electronics –despite them being one of her favorite instruments– but strip things down to the raw sound material of human voices and a double-bass and percussions, metal against skin. A 'starry night' typical of her sound world, were it not lacerated by the violence that took us from the canyons to the stars. Thus crumble the dreams of grandeur by which we pompously define ourselves collectively: we the species of immigrants who think of themselves as conquerors and emperors.

RECONNAISSANCE (2020)

1. The First Martian In A Long Time

silence on mars battered by solar winds and sand storms
air without air / unbreathable / muffled voices
the sun sets darkly on the empty ocean

endless valleys recall tremendous rivers
rain that only those of the jungles could describe
rocks and pebbles talismans of alluvium

carbon dioxide snow in the red summer
mud to dust to ash-
i peek from the canyon a door left open

2. Count Down

TEN (THOUSAND YEARS) AND COUNTING
Nine / Neuf / Девять / 九 / Tis'a
Eight / Huit / Восемь / 八 / Thamaniya
Seven / Sept / Семь / 七 / Sab'a
Six / Six / Шесть / 六 / Sitta
IGNITION SEQUENCE START
Five / Cinq / Пять / 五 / Khamsa
Four / Quatre / Четыре / 四 / Arba'a
Three / Trois / Три / 三 / Thalatha
Two / Deux / Два / 二 / Ithnan
One / Un / Один / 一 / Wahid
LiFtoFF.....

We hold the fire All You Can Eat Universal
prosperity post-scarcity Freedom Svoboda
Walking through the desert plains Home-land: East African Rift Strangers-Always
Oburoni/Mzungu Nation of Immigrants Buy
It Because It's A Better Car Too long checkout
line El Pueblo Unido Refugees Welcome
Charity Begins At Home Det Verkar Alltid
Omöjligt Tills Det Är Gjort And we burn we
burn while we can we burn

Interlude: Intercepted Radio Transmission (*Solaris*)

Должен вам сказать, что мы вовсе не хотим завоёвывать Космос.
(I must tell you, we do not want to CONQUER the Cosmos.)

Мы хотим расширить землю до его границ.
(We want to EXPAND EARTH to the borders of the Cosmos.)

Мы не знаем, что делать с иными мирами.
(We do not know WHAT TO DO with other worlds.)

Нам не нужно других миров, нам нужно зеркало.
(We do not need other worlds, we need a MIRROR.)

3. Green House

The day we found ancient life on Mars we knew we would also find coal
That is what life becomes on the time scale of geology
Coal means engines means power means factories
We just had to thicken and warm the atmosphere to make it viable

Good news was To do that
Mars needed the very same greenhouse gases that were killing us
Our waste was of use finally We shipped it all
Criminal convicts and [Third and Fourth World] -work-force sent to the [Fifth World]
Iron Cobalt Manganese We mined the good red earth and the asteroid belt
Manufactured kilotons of refrigerants Fridges Air-Conditioning Boats and Cars

! As the Earth was becoming too hot we engineered the global warming of Mars
! At long last there was a planet that craved for our fluorinated gases
And as the new world warmed~ fields and forests growing and~ we could breathe~
While at home our crops crumbled in our hands

4. Desert People

back in the red desert the hopi people sing for rain
their sacred land desecrated
artificial snow flies by / made from sewer water for a ski resort

<aw tal'angwmi qa YOKVA, pu' tömō' qa NUVATI>
that summer it didn't RAIN in the winter it didn't SNOW

this is a familiar story to the hopi people
who long ago moved from the underworld up the spiral of the canyon
and who know that worlds are killed and reborn

desert has turned to wasteland water to poison

and again the god Maasaw said to his people
<uma son nawus qa naanahoyyani>
you will all have to migrate in different directions

5. Requiem

May the abyss not swallow them up
(*Ne absorbeat eas tartarus*)
May they not fall into darkness
(*Ne cadant in obscurum*)

A dim light in the sky
My heart in ashes

Nothing unlike all fallen empires before

I walk in ruins A delightful name for a desert
There are not many of us left panting in the dark

Both worlds have returned to wilderness
Two rusty mirrors face to face

Such was our final revolution
And so life came back to its favorite silent invisible form
For millions and millions and billions of years

Standing on a cold star among cold stars and being warm
What beauty

Libretto: Aleksis Barrière, 2019

RECONNAISSANCE (2020)

Ruosteinen peili madrigaali

1. Ensimmäinen marsilainen pitkään aikaa

hiljaisuus marsissa aurinkotuulten ja hiekkamyrskyjen moukaroima
ilmatonta ilmaa / hengitysk-elvotonta / vaimennettuja ihmisääniä
aurinko laskee tummana tyhjän valtameren yllä

loputtomat laaksot kertovat suurista koskista
sateesta jonka vain viidakon asukkaat tuntevat
kiviä ja lohkareita muinaisen virran talismaaneja

hiilihappolunta punaisessa kesässä
mudasta tomuksi tomusta tuhkaksi
kurkistan kanjonista avoimeksi jätetystä ovesta

2. Lähtölaskenta

KYMMENEN (TUHATTA VUOTTA), LASKENTA JATKUU
Yhdeksän / Neuf / Девять / 九 / عست
Kahdeksan / Huit / Восемь / 八 / عي نامث
Seitsemän / Sept / Семь / 七 / ع عيس
Kuusi / Six / Шесть / 六 / عتس
SYTYTYSSSEKVENSSI ALOITETTU
Viisi / Cinq / Пять / 五 / عسمغ
Neljä / Quatre / Четыре / 四 / عبرأ
Kolme / Trois / Три / 三 / عثالث
Kaksi / Deux / Два / 二 / عاثا
Yksi / Un / Один / 一 / عاو
LÄHTÖ.....

Me kannamme tulta Kaikki Mitä Jaksat Syödä
Maailmanlaajuinen vauraus puut-teettomuus
Vapaus Svoboda Kuljemme autionmaan halki
Koti-maa: Itä-Afrikan hautavajoama Muukalai-
sia-Aina Oburoni/ Mzungu Maahanmuuttajien
Kansakunta Osta Auto: Luokkansa Suosituin
Erottuu Edukseen Liian pitkä jono kassalle El
Pueblo Unido Tervetuloa Pakolaiset // Hyvänte-
keväisyys Alkaa Kotoa Det Verkar Alltid Omöjligt
Tills Det Är Gjort Ja me palamme me palamme
kun vielä voimme me palamme

Interludi: Siepattu radiolähetys (Solaris)

Должен вам сказать, что мы вовсе не хотим завоёвывать Космос.
Minun täytyy kertoa teille, että me emme halua VALLOITTAA Kosmosta.

Мы хотим расширить землю до его границ.
Me haluamme LAAJENTAA MAAILMAN Kosmoksen ääriille.

Мы не знаем, что делать с иными мирами.
Me emme tiedä MITÄ TEHDÄ muilla maailmoilla.

Нам не нужно других миров, нам нужно зеркало.
Me emme tarvitse muita maailmoja, me tarvitsemme PEILIN.

3. Kasvihuone

Kun löysimme muinaista elämää Marsista, tiesimme löytävämme myös hiiltä.
Elämähän on hiiltä geologian aikaperspektiivissä.
Hiili tarkoittaa moottoreita, moottorit voimaa, voima tehtaita.
Täytyi vain tihentää ja lämmittää ilmakehää, jotta siinä voisi elää.

Hyvä uutinen oli se, että tämän aikaansaamiseksi
Marsissa tarvittiin juuri niitä kasvihuonekaasuja, jotka olivat ottamassa meitä hengiltä.
Lopultakin meidän jätteillämme oli käyttöä. Kaikki ne laivattiin sinne.
Rikolliset ja [kolmannen ja neljännen maailman] työläiset lähetettiin [viidenteen maailmaan].
Rautaa Kobolttia Mangaania. Me kaivoimme punaisesta maasta ja asteroideista,
Valmistimme kilotonneittain jäähdytysaineita Jääkaappeja Ilmastointilaitteita Laivoja ja Autoja.

! Kun Maa kuumeni liikaa, me järjestimme Marsiin ilmastonmuutoksen.
! Lopultakin löytyi planeetta, jossa tarvittiin fluorattuja kaasujamme.
Kun uusi maailma lämpeni~ pellot ja metsät kasvoivat ja~ me hengitimme vihdoinkin
kun kotona sato mureni käsiimme.

4. Aavikkokansa

punaisella aavikolla hopi-kansa laulaa sadetta
heidän pyhä maansa on häväisty
ohi lentää tekolunta / joka valmistettiin viemäriverdestä hiihtokeskusta varten

<aw tal'angwmi qa YOKVA, pu' tömö' qa NUVATI>
sinä kesänä ei tullut SADETTA, talvella ei tullut LUNTA

tämä on tuttu tarina hopi-kansalle,
joka kauan sitten muutti ylös alamaailmasta kanjonin spiraalin kautta
ja joka tietää, että maailmoja surmataa ja ne syntyvät uudelleen

aavikko on muuttunut joutomaaksi, vesi myrkyksi

ja jälleen Maasaw-jumala sanoi kansalleen:
<uma son nawus qa naanahoyyani>
teidän täytyy kaikkien muuttaa pois eri suuntiin

5. Requiem

Älköön syöveri nielaisko heitä
(*Ne absorbeat eas tartarus*)
Älkööt he pudotko pimeyteen
(*Ne cadant in obscurum*)

Heikko valo taivaalla
Sydämeni tuhkana

Samanlainen tuho kuin aikaisempienkin valtakuntien

Harhailen raunioissa Ilahduttava nimi autiomaalle
Meitä ei ole enää monta huohottamassa pimeässä

Molemmat maailmat ovat jälleen erämaata
Kaksi ruosteista peiliä vastakkain

Sellainen oli viimeinen vallankumouksemme
Ja niin elämä palasi suosimaansa hiljaiseen näkymättömään muotoonsa
Miljooniksi ja miljooniksi ja miljardeiksi vuosiksi

Seisoo kylmällä tähdellä kylmien tähtien joukossa ja olla lämmin
Mikä kauneus

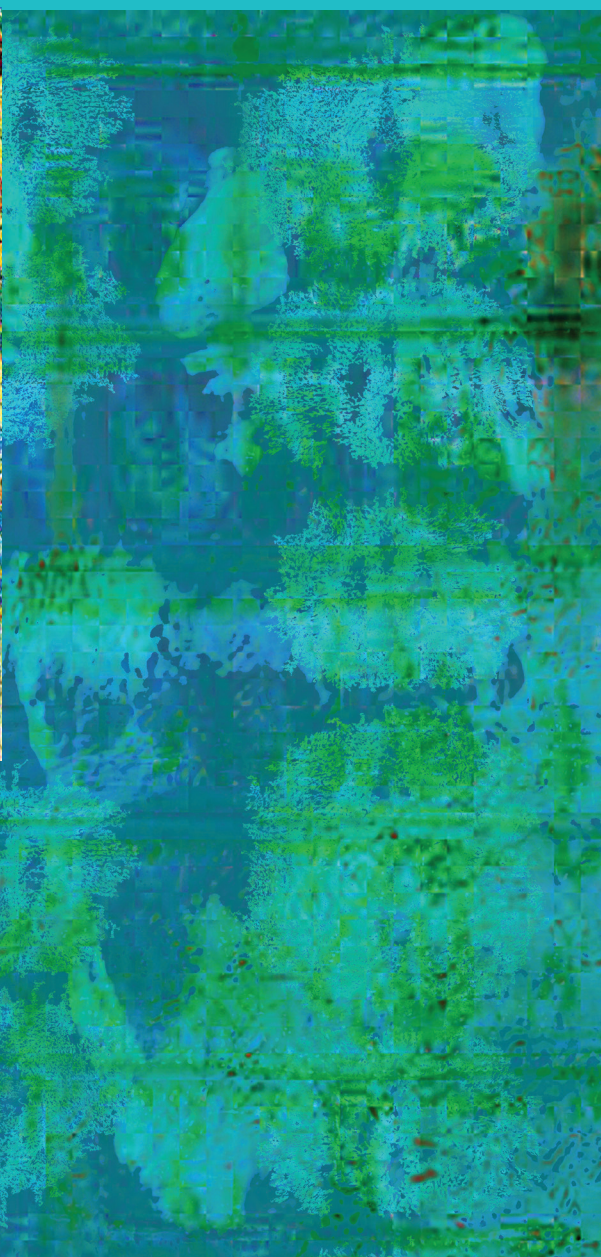
Aleksi Barrière / 2019
käännös Jaakko Mäntyjärvi

Venäjänsuomalainen sitaatti on Andrei Tarkovskin ja Fridrikh Gorenshsteinin käsikirjoituksesta elokuvaan Solaris (1972).
Hopin-kieliset sitaattit ovat "sanataiteesta", jota ovat litteroineet Ekkehart Malotki (Hopi Ruin Legends, 1993) ja Michael Lomatuway'ma (Maasaw: Profile of a Hopi God, 1987). Molempien kirjojen kustantaja on University of Nebraska Press.

HELSINKI FESTIVAL

12.8.-4.9.22

YHTEISTYÖSSÄ

elisa

HELSINGIN SANOMAT

accenture

HASAN & PARTNERS
MARSKI BY SCANDIC

RENAULT
PUNAMUSTA

HEKU
AKUN TEHDAS

HARTWALL